

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

5 ноември 2002 година*

„Членове 43 ЕО и 48 ЕО – Дружество, учредено съгласно законодателството на държава-членка, където е и седалището му – Дружество, което се ползва от свободата на установяване в друга държава-членка – Дружество, което е променило своето действително седалище на територията на приемащата държава-членка според правото на тази държава – Непризнаване от страна на приемащата държава-членка на юридическата компетентност и на възможността за предявяване на иски пред съда от страна на дружеството – Ограничение на свободата на установяване – Основания”.

По дело C-208/00

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 234 ЕО от Bundesgerichtshof (Германия) в производството, висящо пред този съд между

Überseering BV

и

Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)

относно тълкуването на членове 43 ЕО и 48 ЕО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н J.-P. Puissochet, г-н M. Wathelet (докладчик) и г-н R. Schintgen, председатели на състав, г-н C. Gulmann, г-н D. A. O. Edward, г-н A. La Pergola, г-н P. Jann и г-н V. Skouris, г-жа F. Macken и г-жа N. Colneric, г-н S. von Bahr и г-н J. N. Cunha Rodrigues, съдии,

генерален адвокат: г-н D. Ruiz-Jarabo Colomer,

секретар: г-н H. A. Rühl, главен администратор,

като взе предвид писмените становища, представени:

- за Überseering BV, от адв. W. H. Wagenführ, Rechtsanwalt,

- за Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC), от адв. F. Kösters, Rechtsanwalt,

- за германското правителство, от г-н A. Dittrich и г-жа B. Muttelsee-Schön, в качеството на представители,

- за испанското правителство, от г-жа M. López-Monís Gallego, в качеството на представител,

---

* Език на производството: немски.

- за италианското правителство, от г-н U. Leanza, в качеството на представител, подпомаган от г-жа F. Quadri, avvocato dello Stato,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-жа R. Magrill, в качеството на представител, подпомаган от г-жа J. Stratford, barrister,

- за Комисията на Европейските общности, от г-жа M. Patakia и г-жа C. Schmidt, в качеството на представители,

- за Надзорния орган на ЕАСТ, от г-н P. Dyrberg и г-н J. F. Jónsson, а също така и от г-жа E. Wright, в качеството на представители,

предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на Überseering BV, представени от адв. W. H. Wagenführ, на Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC), представени от адв. F. Kösters, на германското правителство, представени от г-н A. Dittrich, на испанското правителство, представени от г-жа N. Díaz Abad, в качеството на представител, на нидерландското правителство, представени от г-жа H. G. Sevenster, в качеството на представител, на правителството на Обединеното кралство, представени от г-жа R. Magrill, подпомагана от г-жа J. Stratford, на комисията, представени от г-жа C. Schmidt, и на Надзорния орган на ЕАСТ, представени от г-н P. Dyrberg, на съдебното заседание от 16 октомври 2001 г.,

след като изслуша становището на генералния адвокат на съдебното заседание от 4 декември 2001 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 30 март 2000 г., постъпило в секретариата на Съда на 25 май същата година, Bundesgerichtshof (федерален съд) е задал, на основание на член 234 ЕО, два преюдициални въпроса относно тълкуването на членове 43 ЕО и 48 ЕО.

2. Тези въпроси са повдигнати в рамките на спор между Überseering BV (наричан по-нататък „Überseering“), дружество регистрирано по нидерландското законодателство, записано на 22 август 1990 г. в търговския регистър на Амстердам и Харлем, и Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (наричан по-нататък „NCC“), дружество учредено в Германия по повод обезщетения за лошо изпълнение в Германия на работа, възложена от Überseering на NCC.

Национално право

3. Zivilprozessordnung (немски граждански процесуален кодекс) предвижда, че искът на страна, която не притежава правото да предявява искове пред съда, трябва да се отхвърли като недопустим. Съгласно неговия член 50, параграф 1, от правото да предявява искове се ползва всяко лице, включително и дружество, което има правен статут, определен като възможност да бъде носител на права и задължения.

4. Според установената съдебна практика на Bundesgerichtshof, призната от преобладаващата немска доктрина, юридическият статут на едно дружество се преценява съгласно правото, приложимо там, където е установено действителното му седалище („Sitztheorie” или теория за седалището), обратно на „Gründungstheorie” или теория за учредяването, съгласно която юридическият статут се определя според правото на страната, в която дружеството е учредено. Това правило се прилага също така и когато едно дружество е легално учредено в друга държава и действителното му седалище след това е прехвърлено в Германия.

5. Ако юридическият статут на подобно дружество се преценява съгласно германското право, то не може да бъде носител на права и задължения, нито страна по юридическа процедура, освен ако не се учреди отново в Германия и по този начин получи юридически статут съгласно изискванията на германското право.

Главното производство

6. През октомври 1990 г., Überseering придобива терен разположен в Дюселдорф (Германия), който използва за професионални цели. С договор за изработка от 27 ноември 1992 г., Überseering възлага на NCC ремонта на гараж и на мотел, построени на този терен. Договорът е изпълнен, но Überseering изтъква, че има дефекти в изпълнението на бояджийските работи.

7. През декември 1994 г., двама германски граждани, пребиваващи в Дюселдорф, закупуват изцяло социалните дялове на Überseering.

8. След като напразно изискват от NCC да поправят дефектите в изпълнението на работите, Überseering през 1996 г., на основание на договора за изработка с NCC, предявява срещу последния иск пред Landgericht (съд на провинция), Дюселдорф, с цел да бъде осъден да заплати сумата от 1 163 657,77 DEM, плюс законната лихва, като обезщетение за поправянето на предполагаемите дефекти и щетите, произлизащи от тях.

9. Landgericht отхвърля иска. Oberlandesgericht (върховен съд на провинция), Дюселдорф, потвърждава решението за отхвърляне. Съгласно заключенията на последния, Überseering е прехвърлил действителното си седалище в Дюселдорф вследствие придобиване на неговите дялове от двама германски граждани. Oberlandesgericht е счел, че тъй като дружеството е регистрирано по нидерландското право, Überseering няма юридически статут в Германия и следователно не може да предявява иски пред съда.

10. Затова Oberlandesgericht преценява, че искът на Überseering е недопустим.

11. Überseering подава касационна жалба срещу решението на Oberlandesgericht пред Bundesgerichtshof.

12. От аргументите на Überseering е видно, че паралелно с висящата процедура пред Bundesgerichtshof, Überseering е бил, в съответствие с други разпоредби на германското право, които не са уточнени, ответник пред немски съд. По упоменатия иск той е осъден от Landgericht Дюселдорф да заплати хонорарите на архитекти,

вероятно на основание на неговото вписване на 11 септември 1991 г., в регистъра на Дюселдорф, като собственик на терен, върху който са изградени гараж и хотел, ремонтирани от НСС.

Преюдициалните въпроси

13. Въпреки че констатира, че съдебната му практика, изложена в точки 4 и 5 от настоящото решение, се оспорва в няколко пункта от част от немската доктрина, Bundesgerichtshof смята, че е по-добре при сегашното състояние на правото на Общността и на дружественото право в Европейския съюз да продължава да я спазва по различни причини.

14. На първо място, трябва да се отхвърли всяко разрешение, което, като се вземат предвид различни свързващи елементи, се състои в преценяване юридическия статут на едно дружество съобразно различни правни системи. Според Bundesgerichtshof, такова разрешение би довело до юридическа несигурност, защото тези регламентирани области трябва да се подчиняват на различни юридически системи, които не могат ясно да се разграничат една от друга.

15. След това, свързващият елемент, който представлява мястото на учредяване, би улеснил учредителите на дружеството, които могат едновременно, след като са избрали мястото, да избират и правната система, която най-добре им подхожда. Това е основната слабост на теорията за учредяването, която не се съобразява с факта, че учредяването и управлението на едно дружество засягат също така интересите на трети лица и тези на държавата, където се намира действителното седалище, ако последното се намира в държава различна от тази, където дружеството е учредено.

16. Накрая, свързващият елемент, съставен от мястото на действителното седалище, би позволил за сметка на това да се избегне чрез учредяването на дружество в чужбина да бъдат заобиколени разпоредбите на дружественото право в страната, където се намира действителното седалище, и по този начин се защитават важни интереси. В случая интересите, които германското право цели да запази, са тези на кредиторите на дружеството: законодателството относно „Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbH)“ (дружество с ограничена отговорност по германското право) осигурява тази защита чрез подробни правила относно освобождаването и запазването на социалния капитал. Също така трябва да бъдат защитени дъщерните дружества и техните миноритарни съдружници в случай на връзки между дружествата, като тази защита е осигурена в Германия чрез разпоредби, каквито са тези на правото на сдруженията и, в случай на споразумения за контрол и на договори за цесия на печалбите, такива относно обезщетяването и финансовото компенсиране на съдружници, претърпели щети от тези споразумения и договори. Накрая, правилата върху съвместното управление гарантират защитата на наемните работници на дружеството. Bundesgerichtshof подчертава, че подобни разпоредби не съществуват във всички държави-членки.

17. Bundesgerichtshof се пита въпреки това, дали в случай на прехвърляне на действителното седалище в друга държава свободата на установяване, гарантирана от членове 43 ЕО и 48 ЕО, не пречи на свързването на юридическия статут на дружеството със законодателството на страната, където се намира действителното му

седалище. Отговорът на този въпрос не може според него да бъде ясно изведен от практиката на Съда.

18. Той отбелязва в това отношение, че в своето Решение от 27 септември 1988 г. по дело *Daily Mail and General Trust* (81/87, Recueil, стр. 5483), Съдът, след като е отбелязал, че дружествата могат да се ползват с правото си на свободно установяване, като учредяват агенции, клонове или филиали или прехвърлят изцяло капитала си на ново дружество в друга държава-членка, констатира, че за разлика от физическите лица, дружествата нямат никакво реално съществуване извън националния правен ред, който регламентира тяхното учредяване и съществуване. От същото решение е видно, че Договорът за ЕО е приел разликата в националната регламентация относно конфликтите между законите и е предвидил решаването на проблемите, свързани с това да бъдат регламентирани в бъдеще.

19. В своето Решение от 9 март 1999 г. по дело *Centros*, (C-212/97, Recueil, стр. I-1459), Съдът не е признал отказа на датските власти да запишат в търговския регистър клона на едно дружество, законно учредено в Обединеното кралство. *Bundesgerichtshof* отбелязва въпреки това, че това дружество не е прехвърлило седалището си, след като от създаването си неговото действително седалище се намира в Обединеното кралство, а действителното му седалище в Дания.

20. *Bundesgerichtshof* се пита дали в Решението по дело *Centros*, посочено по-горе, разпоредбите на Договора относно свободата на установяване се противопоставят в ситуация като тази в главното дело, на приложението на правилата при конфликти между законите, валидни в държавата-членка, където се намира действителното седалище на едно дружество, законно учредено в друга държава-членка, когато тези правила имат за последствие непризнаването на юридическия статут на това дружество и следователно на възможността му да предявява иски в съда на упоменатата държава, за да защити правата си вследствие един договор.

21. При тези обстоятелства, *Bundesgerichtshof* решава да прекъсне заседанията и да зададе на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли членове 43 ЕО и 48 ЕО да бъдат тълкувани в смисъл, че свободата на установяване се противопоставя на това юридическият статут и възможността за предявяване на иски в съда на дружество, законно учредено съгласно законодателството на държава-членка, да се преценяват според правото на друга държава-членка, в която упоменатото дружество е установило своето действително седалище, след като от това законодателство е видно, че то не може да защити пред съда на страната, където се е установило, правата си, които произтичат от договор?

2) В случай на положителен отговор:

Свободата на установяване на дружествата (членове 43 ЕО и 48 ЕО) налага ли да се прецени юридическият статут и възможността за предявяване на иски в съда на дружество според правото на страната, където то е учредено?”

Относно първия преюдициален въпрос

22. Чрез първия си въпрос преpraщащата юрисдикция иска да знае по същество дали членове 43 ЕО и 48 ЕО се противопоставят на това, когато едно дружество е учредено съгласно законодателството на държава-членка, на територията на която се намира неговото седалище, съгласно правото на друга държава-членка, където е прехвърлило ефективното си седалище, да му бъде отречено правото на юридически статут и оттук на възможност да предявява искове пред съда, за да защити правата си по договор, сключен с дружество, установено в последната държава-членка.

Становища, изказани пред Съда

23. За НСС, а също така и за германското, испанското и италианското правителство, разпоредбите на Договора относно свободата на установяване не се противопоставят на това юридическият статут и възможността за предявяване на искове от дружество, законно учредено съгласно правото на държава-членка, да бъдат преценявани според законодателството на друга държава-членка, в която въпросното дружество е прехвърлило действителното си седалище, нито се противопоставят, в такъв случай, на това въпросното дружество да не може да предявява пред съда на тази държава-членка правата си, които произтичат от договор с дружество, установено във въпросната държава-членка.

24. Те основават своя анализ от една страна на разпоредбата на член 293 ЕО, трето тире, който предвижда:

„Държавите-членки ще предприемат помежду си, в случай на необходимост, преговори с цел да осигурят за своите граждани:

...

- взаимно признаване на дружествата по смисъла на член 48, алинея втора, на характера на юридическа личност в случай на прехвърляне на седалището от страна в страна...”

25. Според НСС, член 293 ЕО се основава на признаването от всички държави-членки на факта, че едно дружество, учредено в държава-членка, не запазва автоматично характера си на юридическо лице в случай на прехвърляне на седалището му в друга държава-членка и че сключването от държавите-членки на специфично споразумение в този смисъл – нещо което досега не е направено – е необходимо. НСС прави извода, че изгубването на характера на юридическа личност на дружество в случай на прехвърляне на действителното му седалище в друга държава-членка е съвместимо с разпоредбите на Общността относно свободата на установяване. Отказът на държава-членка да признае характера на юридическо лице на дружество, учредено в друга държава-членка, което е прехвърлило действителното си седалище на нейна територия, не представлява ограничение на свободата на установяване, тъй като това дружество има възможност да се учреди отново съгласно законодателството на тази държава. Единствените права, защитени от свободата на установяване, са тези за учредяване отново в тази държава, а също така и за действително установяване.

26. Според германското правителство авторите на Договора са включили в него членове 43 ЕО и 48 ЕО с пълното съзнание за големите разлики в дружественото право на държавите-членки и с намерението да оставят в действие националната

компетентност и валидността на националното право, докато не се извърши приближаване на законодателствата. Въпреки че съществуват множество директиви за хармонизация в областта на дружественото право, приети на основание на член 44 ЕО, понастоящем не съществува никаква директива от този тип относно прехвърлянето на седалище и никакво многостранно споразумение не е прието в тази област на основание на член 293 ЕО. Следователно, при сегашното състояние на правото на Общността, приложението в Германия на теорията за действителното или ефективно седалище и нейните последици по отношение на признаването на юридическия статут и на възможността за предявяване на иски в съда са съвместими с правото на Общността.

27. По същия начин, за италианското правителство фактът, че член 293 ЕО предвижда сключването на споразумения от държавите-членки с цел, по-специално да се гарантира, че едно дружество запазва характера си на юридическа личност в случай на прехвърляне на седалището от една държава-членка в друга, показва, че въпросът за поддържане на статута на юридическо лице вследствие прехвърлянето на седалището на едно дружество не е решен от разпоредбите на правото на Общността относно свободата на установяване.

28. Испанското правителство подчертава, от своя страна, че Конвенцията за взаимно признаване на дружествата и юридическите лица, подписана в Брюксел на 29 февруари 1968 г., никога не е влязла в сила. Следователно, при отсъствието на конвенция, сключена между държавите-членки на основание на член 293 ЕО, не съществува никаква хармонизация на нивото на Общността, която да позволява да се реши въпросът за запазване на статута на юридическо лице на едно дружество в случай на прехвърляне на седалището. Нищо в това отношение не съществува в членове 43 ЕО и 48 ЕО.

29. НСС, а и германското, испанското и италианското правителство поддържат, от друга страна, че анализът им се основава на Решението по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, и по-специално неговите точки 23 и 24, които гласят:

„... Договорът счита, че разминаването в националните законодателства относно връзката, която се изисква за техните дружества, а също така и относно възможността и условията за прехвърляне на седалище, формално или реално, на едно дружество, учредено по националното право, от дадена държава-членка в друга, както и проблемите, които не са решени от разпоредбите за правото на установяване, но трябва да бъдат от законодателствата или междудържавните споразумения, които обаче не са доведени до край.

При тези условия членове 52 (от Договора за ЕИО (понастоящем, след изменение, член 43 ЕО)) и 58 от Договора за ЕИО (понастоящем член 48 ЕО)) не могат да се тълкуват като даващи право на дружествата по дадено национално право да прехвърлят седалищата на своето управление и централна администрация в друга държава-членка, като запазват качеството си на дружества според законодателството на държавата-членка, в която са учредени.”

30. Германското правителство счита, че дори да е ясно, че Решението по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, се отнася до отношенията между дружество и държавата-членка, според законодателството на която то е учредено, в случай на

действително прехвърляне на това дружество в друга държава-членка, разсъжденията на Съда по това решение могат да бъдат валидни и спрямо въпроса за отношенията между дружество, законно учредено в държава-членка, и друга държава-членка (приемаща държава, различна от държавата на учредяване на дружеството), в която то е прехвърлило своето действително седалище. На тази основа, то поддържа, че когато дружество, законно учредено в първата държава-членка, се ползва от правото на установяване в друга държава-членка поради отстъпване на всички свои дружествени дялове на граждани на тази държава, в която те пребивават, въпросът дали в приемащата държава-членка правото, приложимо според правилата при конфликт на законодателства, позволява или не съществуването на въпросното дружество не се урежда от разпоредбите относно свободата на установяване.

31. Италианското правителство счита също, че от Решението по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, е видно, че критериите, предназначени да определят самоличността на дружествата, не зависят от упражняване на правото на установяване, регламентирано в членове 43 ЕО и 48 ЕО, а е от компетентността на националните законодателства. Следователно, правилата относно свободата на установяване не могат да се използват в случая за хармонизиране на критериите за обвързаност, чието определяне при сегашното състояние на правото на Общността зависи единствено от правните системи на държавите-членки. Доколкото дружествата могат да притежават елементи на обвързаност с няколко държави, важно е, че всяко национално законодателство определя при какви условия то следва да подчини дружествата на собствените си правила.

32. За испанското правителство не е несъвместимо с член 48 ЕО да се изисква едно дружество, учредено съгласно правото на държава-членка, да установи в нея действителното си седалище, за да се счита, в друга държава-членка, като дружество действително бенефициент на правото на свобода на установяване.

33. Испанското правителство припомня, в това отношение, че член 48 ЕО, алинея първа, предвижда две условия, за да могат дружествата, определени в алинея втора на същия член, да се ползват от правото на установяване при равни условия с гражданите на други държави-членки: от една страна, да бъдат учредени съгласно законодателството на държава-членка, и от друга, да имат седалище, централна администрация или основно място на дейност в рамките на Общността. То поддържа, че второто условие е променено от Общата програма за премахване на ограниченията за свободата на установяване, приета в Брюксел на 18 декември 1961 г. (ОВ 1962 г., 2, стр. 36, наричана по-нататък „Обща програма“).

34. Общата програма предвижда в своя дял I, наречен „Бенефициенти“:

„Премахването на ограниченията на свободата на установяване... ще се реализира... в полза на:

...

- дружествата, учредени съгласно законодателството на държава-членка, в която е тяхното седалище, централна администрация или основно място на дейност в рамките на Общността или в откъсморска страна или територия,

за тяхното установяване с цел извършване на дейност, която не е заплатена с трудово възнаграждение на територията на държава-членка;

...

- упоменатите по-горе дружества при условие, че ако тяхното седалище не е вътре в Общността или в откъдморска страна или територия, тяхната дейност представи трайна и действителна връзка с икономиката на държавата-членка или на откъдморската страна или територия, като се изключва тази връзка да зависи от националността...

за създаването на агенции, клонове или филиали на територията на държава-членка.”

35. Испанското правителство счита, че въпреки че Общата програма предвижда прилагането на критерия за действителни трайни връзки единствено с цел приложение на свободата да се установи вторично, такъв критерий трябва също така да се приложи, когато става дума за основното предприятие, за да могат условията относно връзките, необходими за ползване на правото на установяване, да бъдат хомогенни.

36. За *Überseering*, нидерландското правителство и правителството на Обединеното кралство, а също така за Комисията и за Надзорния орган на ЕАСТ, членове 43 ЕО и 48 ЕО, тълкувани съвместно, се противопоставят на това, дружество, законно учредено на основание на правото на държава-членка, да може съгласно правото на втора държава-членка да прехвърли действителното си седалище в тази държава и правилата при конфликт между приложимите закони в тази държава-членка да предвиждат юридическа самостоятелност и възможност за предявяване на искове пред съда от страна на това дружество да се преценяват с оглед законодателството на последната държава. Такъв е случаят, когато на основание на правото на втората държава-членка се отрича всяка възможност за предявяване пред съда на права, които то има въз основа на договор с дружество, установено в същата тази държава. Аргументите в това отношение са следните.

37. На първо място, Комисията изтъква, че съгласно член 293 ЕО, започването на преговори, които имат за цел намаляване на разликите в националните законодателства в областта на признаване на чуждите дружества, е предвидено в този член единствено „в случай на необходимост”. Според нея, ако подходящо законодателство е съществувало през 1968 г., прибягването до член 293 ЕО не би било необходимо. Това обяснява определящото значение, което придобива днес практиката на Съда за дефиниране съдържанието и обхвата на свободата на установяване на дружествата, предвидена в членове 43 ЕО и 48 ЕО.

38. На второ място, *Überseering*, правителството на Обединеното кралство, Комисията и Надзорният орган на ЕАСТ считат, че в случая позоваването на посоченото по-горе Решение по дело *Daily Mail and General Trust* е неуместно.

39. Те също така изтъкват, че, както става ясно от фактите в това решение, следва да се разгледа какви са юридическите последствия в държавата-членка, където е учредено едно дружество, от ефективното прехвърляне на това дружество в друга държава-членка. Така че упоменатото решение не може да служи за основа, за да се разгледат юридическите последствия, в приемащата държава-членка, от подобно прехвърляне.

40. Решение по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, се прилага само за отношенията между държавата-членка, където е учредено дружеството, и дружеството, което желае да напусне тази държава, като запази статута си на юридическо лице, което е получило съгласно законодателството на упоменатата държава. Тъй като дружествата се създават по националното право, те трябва да продължават да спазват разпоредбите на законодателството на държавата, в която са учредени. Решението по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, следователно, признава правото на държавата-членка, в която е учредено съответното дружество, да определя правилата в областта на учредяването и юридическото съществуване на дружествата съгласно правилата на нейното международно частно право. То не решава, за сметка на това, въпроса дали дружество, създадено съгласно правото на една държава-членка, трябва да бъде признато от друга държава-членка.

41. На трето място, според Überseering, правителството на Обединеното кралство, Комисията и Надзорния орган на ЕАСТ, за да се отговори на въпроса, зададен по настоящото дело, трябва да се има предвид не съдебната практика по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, а Решение по дело Centros, посочено по-горе, където основният спор е, както в настоящото дело относно третирането в приемаща държава-членка на дружество, учредено съгласно законодателството на друга държава-членка, което осъществява правото си на установяване.

42. Те припомнят, че делото Centros, посочено по-горе, се отнася до вторично установяване в Дания, приемаща държава-членка, на дружество Centros Ltd, учредено законно в Обединеното кралство, на територията на което е неговото седалище, но където то не извършва икономическа дейност. Centros Ltd пожелава да създаде в Дания клон с цел да осъществява в тази държава основната част на икономическата си дейност. Датските власти не поставят под въпрос самото съществуване на това дружество по английското законодателство, но отричат правото да упражнява в Дания своята свобода на установяване, като създаде клон там, защото е видно, че тази форма на вторично установяване цели да се предотврати приложението на датските правила за учредяване на дружество, включително тези по отношение на освобождаването на минимален капитал.

43. В Решението по дело Centros, посочено по-горе, Съдът е отсъдил, че държава-членка (приемаща държава) трябва да приеме, че дружество, законно учредено в друга държава-членка, в което се намира неговото седалище, може да регистрира на нейна територия друго предприятие (в случая клон), посредством което да развива цялостната си дейност. В това отношение приемащата държава-членка не може да противопостави на дружество, законно учредено в друга държава-членка, собственото си материално дружествено право, по-специално правилата относно социалния капитал. Комисията счита, че следва да се приложи същото, когато приемащата държава-членка се позовава на своето международно частно право в областта на дружествата.

44. За нидерландското правителство, разпоредбите на Договора относно свободата за установяване не се противопоставят на приложението на теорията за ефективното седалище сама по себе си. За сметка на това последствията съгласно германското право, което счита, че преместване в Германия на дружество, което е съгласно своето учредяване юридическо лице в друга държава-членка, представляват ограничение на

свободата на установяване, когато те водят до непризнаването на това дружество на статут на юридическо лице.

45. Нидерландското правителство отбелязва, че в Договора трите елемента за връзка, които са основното седалище, действителното седалище (централна администрация) и основното място на дейност, са равни помежду си. Не е отбелязано по никакъв начин в Договора, че за да може да се позовава на свободата на установяване, трябва основното седалище и централната администрация да бъдат в една и съща държава-членка. Нидерландското правителство счита, че следователно правото на установяване принадлежи също така на дружество, чието действително седалище вече не се намира в държавата, където то е учредено. Затова противоречи на разпоредбите на Договора относно свободата на установяване държава-членка да откаже да признае юридическия характер на дружество, законно учредено в друга държава-членка, което осъществява свободата си на вторично установяване на нейна територия.

46. Що се отнася до правителството на Обединеното кралство, то поддържа, че правилата на германското право, предмет на главното дело, противоречат на членове 43 ЕО и 48 ЕО, доколкото те пречат дружество, каквото е *Überseering*, да осъществява дейността си посредством агенция или клон в Германия, ако тази агенция или клон се счита, съгласно германското право, за действително седалище на дружеството, защото водят до загубване на юридическите възможности, без които едно дружество не би могло да функционира.

47. Надзорният орган на ЕАСТ добавя, че свободата на установяване съдържа не само правото на вторично установяване в друга държава-членка, но също така и правото за едно дружество, като прехвърли действителното си седалище в друга държава-членка, да запази своето първоначално седалище в държавата-членка, където е учредено. Разпоредбите на германското право, приложени в главното производство, имат за ефект преобразуването на свободата на установяване в задължение за установяване, за да бъдат запазени юридическите възможности на това дружество и оттук възможността му да предявява иски пред съда. По този начин, те създават ограничение на правото за установяване, предвидено от Договора. Това заключение не засяга факта, че държавите-членки не могат да установяват връзки между дружество и неговата територия, но те трябва да осъществяват тези свои правомощия в съответствие с Договора.

48. От друга страна, нидерландското правителство, правителството на Обединеното кралство и Надзорният орган на ЕАСТ наблягат на обстоятелството, че *Überseering* не е пожелало да прехвърли в Германия действителното си седалище по смисъла на германското право. *Überseering* потвърждава, че не е възнамерявало да се закрие в Нидерландия, за да се учреди наново в Германия и че иска да остане да съществува като дружество с ограничена отговорност по нидерландското право (BV). Освен това е парадоксално, че германското право го счита за такова, когато то трябва да отговаря пред съда, за да го осъди да плати хонорарите на архитектите.

49. Нидерландското правителство изтъква по време на заседанието, че при ситуация подобна на тази по главното дело, нидерландското право счита, че става въпрос за създаване на клон, следователно на вторично установяване. Според него е некоректно да се анализира настоящото дело въз основа на предпоставката, че има преместване на действителното седалище на *Überseering* в Германия по причина на просто отстъпване

на дружествени дялове на немски граждани, които пребивават в Германия. В действителност, подобен анализ е обичаен за германското частно право. Нищо не сочи волята на Überseering да прехвърли в Германия действителното си седалище. От друга страна, да се разсъждава все едно става дума за първоначално установяване би означавало да се лиши от значение Решението по дело Centros, посочено по-горе, предмет на което е вторично установяване на предприятие в резултат създаването на клон, и да се направи опит да се доближи настоящото дело до делото Daily Mail and General Trust, посочено по-горе.

50. Правителството на Обединеното кралство изтъква, че Überseering е учредено законно в Нидерландия и продължава да бъде записано в търговския регистър на Амстердам и Харлем като дружество по нидерландското законодателство и никога не е правило опит да прехвърля действителното си седалище в Германия. Просто, вследствие прехвърляне на собствеността, след 1994 г. то осъществява основната част от дейността си и извършва някои съвещения в Германия. Следователно то трябва да се счита, на практика, за действало в Германия посредством агенция или клон. Подобна ситуация е напълно различна от тази в основата на дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, което се отнася до опит да се прехвърли от Обединеното кралство в друга държава-членка седалището и контролът на английско дружество, като се запази статутът му на дружество, законно учредено в Обединеното кралство, но като се избегнат изискванията на данъчното право, свързани в Обединеното кралство с прехвърлянето извън неговата територия на управлението и контрола на дружество.

51. За Надзорния орган на ЕАСТ, отказът да се признае на Überseering правото да предявява иски в Германия поради очевидно нежелано прехвърляне на неговото действително седалище в тази държава, показва несигурността на приложението на различните норми на международното частно право в държавите-членки и всичките пречки, които могат да възникнат от това при трансграничните прехвърляния. Тъй като определянето на действителното седалище на едно дружество се основава в голяма степен на фактите, винаги е възможно различните национални юридически системи, включително в рамките на всяка една от тях различни съдии, да не тълкуват по един и същи начин понятието действително седалище. Още по-трудно е да се определи действителното седалище в международна и компютъризирана икономика, в която физическото присъствие на лицата, които вземат решения, става все по-излишна.

Съображения на Съда

Относно приложимостта на разпоредбите на Договора относно свободата на установяване

52. Първоначално и обратно на това, което поддържат както НСС, така и германското, испанското и италианското правителство, трябва да се уточни, че когато едно дружество, законно учредено в първа държава-членка, където е неговото седалище, съгласно правото на втора държава-членка премести своето действително седалище в нея вследствие отстъпване на всички дружествени дялове на граждани на упоменатата държава, които живеят в нея, разпоредбите, които втората държава прилага спрямо това дружество, не се изключват, при сегашното състояние на правото на Общността, от приложното поле на разпоредбите на Общността относно свободата на установяване.

53. В това отношение, следва на първо място да се отхвърлят аргументите, основани на член 293 ЕО, на които се позова НСС, а също така германското, испанското и италианското правителство.

54. В действителност, както поддържа генералният адвокат в точка 42 от своето становище, член 293 ЕО не представлява изключение от законодателната компетентност в полза на държавите-членки. Въпреки че тази разпоредба приканва държавите-членки да започнат преговори с цел да облекчат проблемите, които произтичат от различията в законодателствата относно взаимното признаване на дружествата и съхраняването на техния характер на юридическо лице в случай на трансгранично пренасяне на тяхното седалище, тя прави това единствено „в случай на необходимост”, което ще рече в хипотезата, когато разпоредбите на Договора не позволяват да бъдат постигнати собствените му цели.

55. Още по-важно е да се подчертае, че въпреки че конвенциите съгласно член 293 ЕО могат, както директивите за хармонизация, предвидени в член 44 ЕО, да улеснят осъществяването на свободата на установяване, упражняването на тази свобода не може да бъде поставена под условие първо да бъдат приети подобни конвенции.

56. В това отношение трябва да се припомни, както Съдът вече е имал възможност да подчертае, че свободата на установяване, призната от член 43 ЕО на гражданите на Общността, включва за тях правото на достъп до неподлежащи на трудово възнаграждение дейности и на тяхното упражняване, а също така и правото да управляват и учредяват дружества при същите условия като тези, предвидени от законодателството на приемащата държава-членка за нейните собствени граждани. От друга страна, съгласно самия член 48 ЕО, „дружествата, учредени съгласно законодателството на държава-членка и чието седалище, централно управление или основно място на дейност се намира в границите на Общността, са равнопоставени при приложението на разпоредбите (на Договора относно правото на установяване), спрямо физическите лица, граждани на държавите-членки”.

57. Оттук следва директно, че тези дружества имат право да осъществяват своята дейност в друга държава-членка, като местоположението на тяхното седалище, централната им администрация или основното им място на дейност предопределя, както националността на физическите лица, тяхната връзка със законодателството на определена държава-членка.

58. На тези предпоставки Съдът основава своето заключение в Решението по дело Centros, посочено по-горе (точки 19 и 20).

59. Следователно, осъществяването на свободата на установяване задължително предполага признаване на упоменатите дружества от всяка държава-членка, в която те желаят да се установят.

60. Оттук следва, че не е необходимо държавите-членки да приемат конвенция относно взаимното признаване на дружествата, за да могат те да изпълняват условията, предвидени в член 48 ЕО, и да упражняват свободата си на установяване, която им е призната от членове 43 ЕО и 48 ЕО, директно приложими след края на преходния период. Следователно, никакъв аргумент, който да е в състояние да оправдае подобно

ограничение на пълния ефект на тези членове, не може да се извлече от факта, че никаква конвенция относно взаимното признаване на дружествата и до днес не е приета на основание на член 293 ЕО.

61. Важно е на второ място да се разгледа аргументът, който се основава на съдебната практика по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, която е в центъра на споровете пред Съда, доколкото на нея са се позовали, за да се сравни ситуацията, на която се основава Решението по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, със ситуацията, с която германското право свързва загубата на юридическия статут и на възможността за предявяване на иски за едно дружество, учредено съгласно законодателството на друга държава-членка.

62. Трябва да се подчертае в това отношение, че за разлика от Решението по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, което се отнася до отношенията между едно дружество и държавата-членка, съгласно законодателството на която то е било учредено, в случая, когато дружеството желае да пренесе действителното си седалище в друга държава-членка, като запази статута на юридическо лице, с което се ползва в страната на своето учредяване, настоящото дело се отнася до признаването от държава-членка на дружество, създадено съгласно законодателството на друга държава-членка и това дружество получава пълен отказ да му бъде признат характера на юридическо лице в първата държава-членка, която счита, че то е пренесло действителното си седалище на нейна територия, без в това отношение дружеството действително да е извършило процедура по прехвърляне на седалище.

63. Така както изтъкват нидерландското правителство и правителството на Обединеното кралство, а също така и Надзорният орган на ЕАСТ, *Überseering* никога не е проявявало желание да прехвърли своето седалище в Германия. Това юридическо съществуване никога не е било оспорено съгласно правото на държавата, където то е учредено, чрез отстъпване на всичките дружествени дялове на граждани на Германия. По-специално никога не е било обект на ликвидация съгласно нидерландското право, според което то не е престанало да бъде законно учредено.

64. Освен това, въпреки че се счита, че главното производство се отнася до трансгранично прехвърляне на действителното седалище, тълкуването на Решение по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, предложено от НСС, германското, испанското и италианското правителство, е невярно.

65. В делото, довело до това решение, по дело *Daily Mail and General Trust plc*, дружество, учредено съгласно законодателството на Обединеното кралство и с действителното и формално седалище в същата страна, е искало да премести своето действително седалище в друга държава-членка, без да губи статута си на юридическо лице и качеството си на дружество съгласно английското право, нещо което е изисквало разрешение от съответните британски компетентни органи, които са му го отказали. То е завело дело срещу упоменатите органи пред High Court of Justice, Queen's Bench Division (Обединено кралство), с цел да получи съдебно решение, че членове 52 и 58 от Договора за ЕИО му дават правото да прехвърли действителното си седалище в друга държава-членка без предварително разрешение и без да губи статута си на юридическо лице.

66. По този начин, за разлика от главното производство, делото, довело до Решение по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, не се отнася до начина, по който държава-членка третира дружество, законно учредено в друга държава-членка, което осъществява свободата си на установяване в първата държава-членка.

67. Запитан от High Court of Justice (Висш съд на правосъдието) по въпроса дали разпоредбите на Договора относно свободата на установяване дават правото на прехвърляне на седалището на управлението в друга държава-членка, Съдът припомня в точка 19 от Решение по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, че едно дружество, създадено съгласно национално законодателство, дължи своето съществуване единствено на него, което определя неговото учредяване и функциониране.

68. В точка 20 от същото решение Съдът подчертава различията между националните законодателства що се отнася както до връзката с националната територия, изисквана, за да се учреди едно дружество, така и до възможността за дружество, учредено съгласно такова законодателство, да промени по-късно тази връзка.

69. Съдът е приел в точка 23 от упоменатото решение, че Договорът счита тези различия като проблеми, нерешени от нормите на Договора относно свободата на установяване, но че те следва да бъдат обект на законодателни мерки или конвенции, за които Съдът е констатирал, че все още не съществуват.

70. Като действа по този начин, Съдът се ограничава да констатира, че възможността за едно дружество, учредено съгласно законодателството на държава-членка, да прехвърли своето седалище, формално или ефективно, в друга държава-членка, без да губи статута си на юридическо лице, който то е придобило съгласно законодателството на държавата-членка, в която е учредено, и, в случая, способите по това прехвърляне се определят от националното законодателство, съгласно което това дружество е учредено. Той стига до заключението, че държава-членка има възможност да наложи на дружество, създадено съгласно собственото ѝ законодателство, ограничения в преместването на действителното му седалище извън територията ѝ, за да може да се запази характера на юридическо лице, което то има съгласно правото на тази държава.

71. Съдът за сметка на това изобщо не се произнася по въпроса дали, когато, както е в главното производство, едно дружество, създадено съгласно законодателството на държава-членка, в приложение на законодателството на друга държава-членка е прехвърлило действителното си седалище в последната държава, тя има право да му откаже статута на юридическо лице, с което то се ползва в държавата, където е учредено.

72. По този начин, въпреки общите положения, изтъкнати в точка 23 от Решение по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, Съдът не е пожелал да признае на държавите-членки възможността да подчиняват на националното дружествено право действителното упражняване на тяхна територия на свободата на установяване на дружествата, законно учредени в други държави-членки, които считат, че са прехвърлили своето седалището на тяхна територия.

73. Не може следователно да се изведе от Решението по дело Daily Mail and General Trust, посочено по-горе, че когато едно дружество е учредено съгласно законодателството на държава-членка, има в нея статут на юридическо лице и упражнява правото си на установяване в друга държава-членка, въпросът за признаването на характера му на юридическо лице и възможността му да предявява иски в държавата-членка, в която се е установило, не се отнася до разпоредбите на Договора относно свободата на установяване, дори това дружество, в приложение на правото на държавата-членка, в която се е установило, да е прехвърлило ефективното си седалище в тази държава.

74. На трето място, трябва да се отхвърли аргументът, изтъкнат от испанското правителство, според който в ситуация като тази по главното дело, Общата програма подчинява, в своя дял I, ползването на свободата на установяване, гарантирана от Договора, на изискването за действителна и трайна връзка с икономиката на държавата-членка.

75. В действителност, от самия текст на Общата програма е видно, че тя не изисква трайна и действителна връзка в друг случай, освен в хипотезата, когато дружеството има само формално седалище в рамките на Общността. Това без съмнение не е случаят на *Überseering*, което има едновременно своето формално и ефективно седалище в рамките на Общността. В този случай Съдът е констатирал в точка 19 от Решението по дело *Centros*, посочено по-горе, че член 58 от Договора третира по еднакъв начин физическите лица, граждани на държавите-членки, и дружествата, учредени съгласно законодателствата на държавите-членки, които имат свое формално седалище, централна администрация или основно място на дейност в рамките на Общността.

76. От предходните съображения следва, че *Überseering* е в правото си да се позовава на свободата на установяване и да се противопоставя на отказа на германското право да го счита за юридическо лице, което има възможност да предявява иски в съда.

77. Следва също така да се припомни, че по принцип придобиването от едно или множество физически лица, които пребивават в държава-членка, на части от дружество, учредено и установено в друга държава-членка, се отнася, доколкото подобно участие не дава на тези физически лица определено влияние върху решенията на дружеството и не им позволява да определят дейностите, до приложното поле на разпоредбите от Договора, които се отнасят до свободното движение на капитали. От друга страна, когато придобиването се отнася до всички дялове на едно дружество, което има формално седалище в друга държава-членка, и такова участие дава истинско влияние върху решенията на дружеството и им позволява да определят дейността му, прилагат се разпоредбите на Договора относно свободата на установяване (вж., в този смисъл, Решение от 13 април 2000 г. по дело *Baars*, C-251/98, *Recueil*, стр. I-2787, точки 21 и 22).

Относно съществуването на ограничение на свободата на установяване

78. Трябва по-нататък да се разгледа случаят дали отказът от страна на немските правораздавателни власти да признаят за дружество, законно учредено според правото на друга държава-членка, характера на юридическа личност и възможността да предявяват иски в съда представлява ограничение на правото на установяване.

79. В това отношение, в ситуация подобна на тази по главното производство, дружество, законно учредено съгласно правото на държава-членка, различна от Федерална република Германия, и в която то е установило формалното си седалище, няма друга алтернатива според германското право, ако иска да предяви пред германските съдилища права, които има въз основа на договор с немско дружество, за да се учреди отново в Германия.

80. Но *Überseering*, законно учредено в Нидерландия и с формално седалище там, извежда от членове 43 ЕО и 48 ЕО правото да упражнява своето право на установяване в Германия в качеството си на дружество по нидерландското законодателство. Не е от значение в това отношение, дали след учредяването на това дружество цялостният му капитал е бил придобит от немски граждани, които пребивават в Германия, след като това обстоятелство не е довело до загубване статута на юридическо лице, с който то се ползва в нидерландския правен мир.

81. Дори самото му съществуване се дължи на качеството му на дружество, учредено по нидерландското право доколкото, както беше припомнено, едно дружество съществува само благодарение на националното законодателство, което определя учредяването и функционирането му (вж., в този смисъл, Решение по дело *Daily Mail and General Trust*, посочено по-горе, точка 19). Изискването за учредяване отново на същото дружество в Германия следователно е равносилно на отричане на самата свобода на установяване.

82. При тези условия отказът на държава-членка да признае характера на дружество, учредено съгласно законодателството на друга държава-членка, в която се намира неговото формално седалище, с мотива, че дружеството е прехвърлило действителното си седалище на негова територия вследствие придобиване на всички дружествени дялове от граждани на тази държава-членка, които освен това пребивават в нея, с последствие, че това дружество не може в приемащата държава-членка да предявява иски и да защитава правата си, които произтичат от договор, освен ако не се учреди отново по правото на тази държава, представлява ограничение на свободата на установяване, несъвместимо по принцип с членове 43 ЕО и 48 ЕО.

Относно евентуалното основание за ограничението на свободата на установяване

83. Трябва накрая да се проучи дали подобно ограничение на свободата на установяване може да се оправдае по причини, изложени както от препращащата юрисдикция, така и от германското правителство.

84. Германското правителство изтъква, че ако Съдът приеме становището, че теорията за седалището представлява ограничение на свободата на установяване, това ограничение се прилага без дискриминация, оправдано е поради причини от общ интерес и е пропорционално на преследваните цели.

85. Според германското правителство недискриминационният характер се изразява във факта, че правните норми, които произтичат от теорията за седалището, се прилагат не само спрямо всяко чуждестранно дружество, което се установи в Германия, като прехвърли действителното си седалище там, но също така и спрямо немските дружества, които прехвърлят своето действително седалище извън Германия.

86. Що се отнася до причините от общ характер, изтъкнати като основание за упоменатото ограничение, германското правителство първоначално твърди, че в други случаи, вторичното правото на Общността предполага, че формалното и административното седалище са идентични. Затова правото на Общността признава основателността, по принцип, на единно формално и административно седалище.

87. Според германското правителство, немските разпоредби в областта на германското международно частно дружествено право гарантират юридическата сигурност и защитата на кредиторите. То подчертава, че в това отношение не съществува никаква хармонизация на нивото на Общността относно защитата на дружествения капитал на дружествата с ограничена отговорност и тези дружества са подчинени в държавите-членки, различни от Федерална република Германия, на много по-строги правила. Теорията за седалището, приложена от германското право, гарантира в този контекст, че едно дружество, чийто център на дейност се разполага на немска територия, трябва да има минимален определен капитал. Това служи за защита на партньорите по договорите и на кредиторите. Това пречи също така на нарушаване на конкуренцията, доколкото всички дружества със седалище в Германия са подчинени на една и съща юридическа рамка.

88. Според германското правителство, едно друго основание се състои в защита на миноритарните съдружници. Поради липса на стандарт на Общността в дадената област държава-членка трябва да може да приложи спрямо всички дружества с център на дейност на нейна територия едни и същи законови изисквания, които защитават миноритарните акционери.

89. Защитата на наемните работници посредством съвместно управление на предприятието при условия, определени от закона, също така са основателни за приложението на теорията за седалището. Според германското правителство прехвърлянето в Германия на ефективното седалище на едно дружество, създадено съгласно правото на друга държава-членка, може, ако дружеството запази това си качество, да донесе риск от заобикаляне на немските разпоредби за съвместно управление, които разрешават на наемните работници в някои случаи да бъдат представени в надзорните съвети на дружествата. Подобен орган не винаги съществува в дружествата на другите държави-членки.

90. Накрая, фискалните интереси оправдават евентуалното ограничение, което произлиза от приложението на теорията за седалището. Германското правителство поддържа в това отношение, че теорията за учредяването допуска, в по-голяма степен от тази за седалището, създаването на дружества с двойно седалище, и в този смисъл се облагат с данъци неограничено в поне две държави-членки. Съществува риск такива дружества да получат данъчни облекчения едновременно в няколко държави. Като пример германското правителство изтъква трансграничното установяване на загуби между предприятия от една и съща група.

91. Нидерландското правителство, правителството на Обединеното кралство, Комисията и Надзорният орган на ЕАСТ считат че упоменатото ограничение не е основателно. Те изтъкват, по-специално че целта за защита на кредиторите е била също така изтъквана от датските власти по делото Centros, посочено по-горе, с цел да се оправдае отказа за регистрация в Дания на клона на дружество, което е било законно учредено в Обединеното кралство и на което всички дейности е трябвало да

бъдат осъществени в Дания, но което не отговаря на изискванията на датското право в областта на учредяване и освобождаване на минимален дружествен капитал. Те добавят, че не е сигурно, че тези изисквания, свързани с минимален капитал, представляват ефикасно средство за защита на кредиторите.

92. В това отношение не може да се изключи, че причините от общ интерес, като защитата на интересите на кредиторите, на миноритарните съдружници, на наемните работниците или на данъчните власти, могат в някои отношения и при известни условия да оправдаят ограничаването на свободата на установяване.

93. Такива цели не могат въпреки това да оправдаят, че са отречени юридическия характер и оттук възможността за предявяване на искове на едно дружество, законно учредено в друга държава-членка, където е неговото формално седалище. В действителност подобна мярка се равнява на отричане на самата свобода на установяване, призната на дружествата съгласно членове 43 ЕО и 48 ЕО.

94. Следователно трябва да се отговори на първия въпрос, че членове 43 ЕО и 48 ЕО се противопоставят на това, когато дружество, учредено съгласно правото на държава-членка на територията, на която се намира формалното му седалище, според правото на друга държава-членка е прехвърлило своето действително седалище в тази държава, последната да му откаже характера на юридическо лице и оттук възможността да предявява искове пред съда по отношение на правата на договор, сключен с дружество от същата държава.

По втория преюдициален въпрос

95. От отговора, даден на първия преюдициален въпрос, произтича, че когато дружество, учредено съгласно правото на държава-членка, на територията на която е неговото формално седалище, осъществи свободата си на установяване в друга държава-членка, членове 43 ЕО и 48 ЕО налагат на последната да признае характера му на юридическо лице и оттук възможността му да предявява искове пред съда, каквито то притежава съгласно правото на държавата, където е учредено.

По съдебните разноски

96. . Разходите, направени от германското, испанското, италианското и нидерландското правителство, от правителството на Обединеното кралство, а също така и от Комисията и Надзорния орган на ЕАСТ, които са представили становища пред Съда не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения

СЪДЪТ,

като се произнася по въпросите, отправени до него от Bundesgerichtshof, с Определение от 30 март 2000 г., реши:

1) Членове 43 ЕО и 48 ЕО се противопоставят на това, когато дружество, учредено съгласно правото на държава-членка, на територията на която се намира формалното му седалище, според правото на друга държава-членка е прехвърлило своето действително седалище в тази държава, последната да му откаже характера на юридическо лице и оттук възможността да предявява иски пред съда по отношение на правата на един договор, сключен с дружество от същата държава.

2) Когато дружество, учредено съгласно правото на държава-членка, на територията на която е неговото формално седалище, осъществи свободата си на установяване в друга държава-членка, членове 43 ЕО и 48 ЕО налагат на последната да признае характера му на юридическо лице и оттук възможността му да предявява иски пред съда, каквито то притежава съгласно правото на държавата, където е учредено.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 5 ноември 2002 година.

Подписи